

De gedragspsycholoog, Carsten de Dreu: 'CREATIVITEIT IS GEEN GAVE'

Van de bakker tot de makelaar: in vrijwel elke beroepsgroep staat creativiteit hoog op het lijstje van 'onmisbare eigenschappen'. Zeker in het communicatievak kom je zonder deze competentie niet

ver meer. Maar hoe word je creatief?

Carsten de Dreu, hoogleraar sociale en organisatiepsychologie, doet al tien jaar onderzoek en schreef er recentelijk een boek over: *Creativiteit krijg je niet voor niets*.

Drie inzichten om goed in je oren te knopen:

LES 1. CREATIVITEIT IS GEEN GAVE

'Het is zo'n romantisch idee: de creatief met de magische gave die vanuit een soort goddelijke inspiratie het ene na het andere meesterwerk creëert. Maar van dat beeld klopt in de praktijk weinig. Creativiteit is namelijk geen gave waarmee je geboren bent. Je kunt wel een persoonlijkheid ontwikkelen die meer of minder bevorderlijk is voor creativiteit. Zo zijn mensen die extravert zijn en openstaan voor nieuwe ervaringen over het algemeen iets creatiever. Depressief aangelegde mensen zijn wat minder creatief. Maar over het algemeen scheelt het niet veel. Creativiteit is vooral iets dat iedereen in zichzelf kan aanboren en zich via verschillende routes manifesteert. Je hebt de flexibele route, waarbij iemand heel vrij en al aanrommelend tot creativiteit komt. En je hebt de volhardende route: waarbij iemand door ploeteren en en hard werken tot creativiteit komt. De ene route sluit beter aan bij ons beeld van 'magische creativiteit', maar beide zijn uiteindelijk even effectief.'

LES 2. CREATIVITEIT IS MAATWERK

'Zoals er niet één route is die naar creativiteit leidt, is er ook niet één manier om creativiteit op te wekken of te stimuleren. Welke factoren bevorderlijk zijn, is persoonsafhankelijk. Mensen die veel behoefte hebben aan structuur en angst om fouten te maken, slaan bij-

FOTO MILETTE RAAIS

voorbeeld dicht onder tijdsdruk, maar als je deze mensen rust en ruimte geeft, kunnen ze heel creatief zijn. Mensen die weinig behoefte hebben aan structuur en minder bang zijn fouten te maken, gedijen juist prima onder een beetje druk. Zo'n 'ultra-creatieve' Google-omgeving, met zitzakken en ballenbakken is voor de een misschien heel bevorderlijk, maar voor de ander helemaal niet. Als je creativiteit wilt stimuleren, gaat het er dus om dat je de juiste match creëert tussen de persoonlijkheid en de omgevingsfactoren. Niet *one size fits all*, maar maatwerk dus.'

LES 3. CREATIVITEIT KRIJG JE NIET VOOR NIETS

'En maatwerk, dat kost nu eenmaal tijd en geld. De boodschap aan directeuren en managers is dan ook: als je creativiteit wilt, zul je erin moeten investeren. Je zult de mensen die het moeten doen de ruimte, kennis, kunde en materialen moeten geven die ze nodig hebben om tot creativiteit te komen. En creativiteit is heel persoonlijk, dus het heeft geen zin om er lukraak een paar miljoen tegenaan te gooien en dan wonderen te verwachten. Creativiteit kan je heel veel opleveren, maar je moet er wel wat voor willen doen.'

En, wat hebben we geleerd?

- Als communicatieprof ben je de magiër van de tribe.
- Als magiër heb je de taak de tribe te verbinden, te genezen en te motiveren door de verhalen van de tribe te vangen en door te vertellen.
- Dit werkt alleen als je als magiër weet wanneer welk verhaal op z'n plaats is.
- Bluffen mag, maar je moet het wel waarmaken.
- Om succes te hebben is het sluiten van vriendschappen minstens zo belangrijk als concurreren.
- Voor het sluiten van vruchtbare vriendschappen en allianties is sociale smering essentieel.
- Je moet in een team niet vragen: wie doet wat? Maar: wat willen we bereiken?
- Creëer of suggereer nabijheid en de communicatie zal effectiever en soepeler verlopen.
- Werk alsof het altijd crisis is en je bent als team snel, wendbaar en effectief.
- Creativiteit is geen gave, maar iets wat je in jezelf kunt aanboren.
- Lekker losjes freewheelen en keihard ploeteren leidt tot evenveel creativiteit.
- De een wordt creatief van vrijheid, de ander juist van structuur. Ontdek wat voor jou (of je medewerkers) werkt en faciliteer jezelf (of hen) daarin.